

УДК: 336.22

ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Гончар Єва Альбертівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: Досліджена тема особливостей справляння податків під час воєнних дій в Україні. Для початку була досліджена сплата податків до війни на прикладі оплати ПДВ. Наступним було розглянуто основні зміни щодо Податкового Кодексу, які були внесені українським урядом з початку війни.

Ключові слова: ПДВ, податкове навантаження, Податковий Кодекс, податок на прибуток

Податковий кодекс встановлює загальні правила визначення доходу оподаткування для платників податків в Україні. Прибуток та збиток до оподаткування розраховуються як різниця між доходами та видатками за звітний період, визначеними відповідно до ПСБО або МСФЗ з урахуванням коригувань та обмежень, встановлених Податковим кодексом [1].

Відповідно до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [2] компанія або комерційне представництво повинні ухвалити рішення про застосовні стандарти (БАС або МСФЗ), якщо закон прямо не вимагає застосування МСФЗ, яке стосується компаній, що представляють суспільний інтерес, публічних акціонерних товариств, компаній, що здійснюють видобуток корисних копалин національного значення або інших видів діяльності, визначених Кабінетом Міністрів.

Податкове навантаження на діяльність українського бізнесу є надзвичайно актуальним, адже по-перше, воно може його стримувати у розвитку, а по друге, стимулювати компанії та керівництво підтримувати економіку держави, особливо у кризові періоди.

Станом на 2021 р. ставка корпоративного прибуткового податку на загальний прибуток від експортної діяльності українських підприємств становить 18 відсотків. Отже, пропонуємо розглянути динаміку податкового навантаження на український експортний бізнес за останні кілька років (рис. 1).

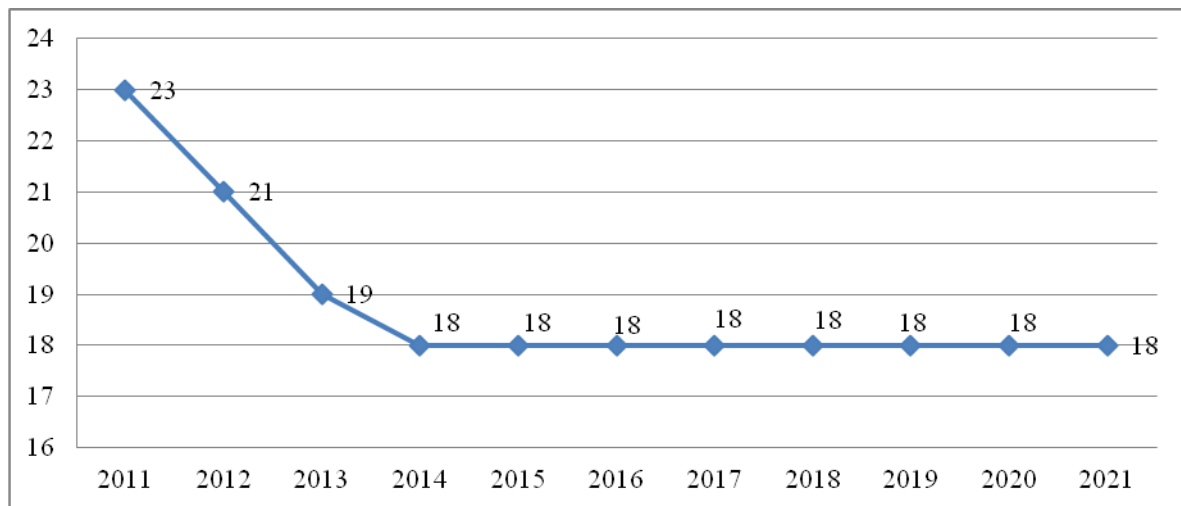

Рисунок 1 Динаміка ставки податку на прибуток в Україні за період 2011-2021 рр., %

Джерело: сформовано автором на основі матеріалів [3]

Отже, на рисунку 1, починаючи з 2014 р. український уряд знизив податок на прибуток 5% у порівнянні з 2011 роком. Таким чином зі сторони стимулювали розвиток українського бізнесу, так як ці 5% можна додатково використати на інвестування у розширення виробництва чи збільшення заробітних плат персоналу.

Війна в Україні внесла свої корективи на рахунок сплати податків та податкових перевірок, що допомогло українським підприємствам швидко відновити свою діяльність. Пропонуємо розглянути основні зміни до сплати податків в Україні.

Податок на доходи фізичних осіб

Благодійні чи гуманітарні товари, які отримані на безоплатній основі не оподатковуватимуться. Також фізичні особи-підприємці до своїх витрат можуть віднести товари, які були надані на допомогу ЗСУ.

Податок на додану вартість

Не застосовуватиметься пеня у розмірі 120% на протерміновану заборгованість. Призупинено реєстрацію податкових накладних, проте протягом 6 місяців після завершення воєнного стану потрібно зареєструвати всі накладні. Також в травні 2022 було відновлено подання звітності. Відбулось зменшення ставки ПДВ до 7 % на імпорт бензину, важких дистилятів, скрапленого газу, нафти і сирих нафтопродуктів.

На період воєнного стану звільняються від акцизного податку паливо, скраплений газ та нафтопродукти, імпорт броньованих автомобілів для цілей ЗСУ. Сплата по акцизах відтермінована до двох місяців.

Платники єдиного податку першої-третьої групи звільнені від сплати ПДВ при імпорті товарів, крім платників, що сплачують єдиний податок за ставкою 3%. З 01.04.2022 року ФОП-и першої та другої групи мають право не сплачувати єдиний податок. Щодо третьої групи – їм надана можливість перейти на оподаткування у розмірі 2% та звільнитись від відповідальності за несвоєчасну сплату податку.

Особи-підприємці та фермери можуть не сплачувати за себе єдиний внесок та не подавати відповідну декларацію. Платки ЄСВ мають право не плати єдиного податку за працівників, які служать в ЗСУ.

Отже, за досить короткий термін з початку війни в Україні Верховна Рада прийняла низку законів щодо внесення змін до Податкового Кодексу. Такі зміни дають можливість українському бізнесу ефективно працювати на економічному фронті та своїми податками підтримувати ЗСУ.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України(2021), URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 12.02.2023).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» (2021), URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 12.02.2023).
3. Державна казначейська служба (2021), URL: <https://ezvit.treasury.gov.ua/barsapp/Account/Login?ReturnUrl=%2fbarsapp> (дата звернення: 12.02.2023).
4. Податки під час війни (2023), URL: <https://tr.tax.gov.ua/media-ark/local-news/print-581820.html> (дата звернення: 12.02.2023).

Abstract: *The subject of tax compliance during military operations in Ukraine is studied. To begin with, the payment of taxes before the war was investigated using the example of VAT payment. Next, the main changes to the Tax Code, which were introduced by the Ukrainian government since the beginning of the war, were considered.*

Keywords: *VAT, tax burden, Tax Code, income tax.*

Науковий керівник:

Лункіна Т. І.,

доктор економічних наук,

професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет

М. Миколаїв

УДК:336.225.53.054.4

ОПТИМАЛЬНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Задорожна Ольга Володимирівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Сутність податків проявляється через дві основні функції: фіскальна та стимулююча. Податки мають примусовий характер, є головним знаряддям у руках держави під час проведення економічної політики. За допомогою підвищення або зниження податкового навантаження на відповідні галузі, види діяльності держава регулює поведінку економічних суб'єктів, спонукаючи або перешкоджаючи у здійсненні певної діяльності. Наведено оптимальні системи оподаткування в Україні на сьогодні.*